

Openingsrede van de voorzitter, ir. A. J. van der Poel, gehouden op de 57e najaarsbijeenkomst van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging op donderdag 8 oktober 1981 te Lelystad

Dames en heren,

De 57ste najaarsbijeenkomst onzer vereniging zal gewijd zijn aan de ontwikkelingen van de bosbouw in het nieuwe land. Ik verheug mij erover dat de samenwerking van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders met het Rijksinstituut "De Dorschkamp" tot deze bijeenkomst heeft geleid. In verband met het programma, dat u nog te wachten staat zal mijn openingswoord tot deze vergadering daarom maar kort zijn.

Er zijn echter enkele belangrijke onderwerpen, die ik onder de aandacht zou willen brengen. In de eerste plaats wil ik spreken over de werkgelegenheid.

In mei van dit jaar heeft de Bosbouwvoorlichtingsraad de minister van Landbouw en Visserij geadviseerd over de benutting van werkgelegenheid in bossen en landschapselementen. In dit advies wordt onder verwijzing naar de aandacht die door de Tweede Kamer verschillende malen is gevraagd voor de problematiek van de werkgelegenheid en de aandrang die van die zijde op de regering is uitgeoefend nog in 1981 met een plan voor de werkgelegenheid in bossen en natuurterreinen te komen, aan de minister van Landbouw en Visserij geadviseerd:

- In overleg met zijn ambtgenoot van Sociale Zaken te bevorderen dat er 1800 structurele arbeidsplaatsen worden gecreëerd.

- Ten aanzien van het achterstallig onderhoud overleg te plegen met zijn ambtgenoot van Sociale Zaken over de mogelijkheden van een organisatorische opzet voor de vervulling van circa 2000 arbeidsplaatsen gedurende vijf jaren.

Nu inmiddels een nieuwe regering is aangetreden die heeft aangekondigd te zullen komen met een plan voor de werkgelegenheid, heb ik enige hoop, dat tenminste dit beleidsvoornemen tot uitvoering wordt gebracht en het advies van de Bosbouwvoorlichtingsraad wordt opgevolgd.

In de beleidssfeer baart voor de bosbouw het verschijnen van de drie zogenaamde groene structuurschema's grote zorgen. Ik doel hier op het Structuurschema Landinrichting, het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud en het Structuurschema Openlucht recreatie. Met name het Structuurschema Natuur-

en Landschapsbehoud acht ik desastreus voor de ontwikkeling van de bosbouw in ons land. In dit Structuurschema wordt een beleid aangekondigd, dat vérstrekende gevolgen zal hebben voor het bosbeheer. Veel bossen worden volgens beleidsvoornemens gerekend tot natuurgebied, namelijk die bossen waaraan het accent natuur wordt toegekend.

Hiermede wordt in het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud, dat een nadere uitwerking moet zijn van de Nota Landelijke Gebieden, een wel zeer ruime uitleg gegeven aan het begrip "bos van bijzondere natuurwetenschappelijke waarde", dat in die nota werd gebezigd voor bossen die tot natuurgebied gerekend zouden worden. In het begrip "bijzondere natuurwetenschappelijke waarde" zit duidelijk een stuk beperking. Deze beperking is vrijwel verdwenen in het begrip bos met accent op natuur. Om te beoordelen of een bos gerekend moet worden tot deze categorie, wordt dan gekeken naar kwetsbaarheid met betrekking tot de natuurwaarde, natuurlijk karakter en zeldzaamheid. Deze drie criteria zijn in hun uitwerking alle uiterst vaag en voor velerlei uitleg vatbaar. Voor wat het beheer betreft worden aan de bossen met het accent op natuur stringente eisen gesteld, zodat van houtproductie in veel van deze bossen geen sprake meer zal zijn. In de bossen die tot deze categorie behoren waar nog wel enige productie kan zijn, zal deze van zeer ondergeschikt belang zijn. Op 15% van het bosareaal zal de houtproductie volgens dit structuurschema geheel wegvallen!

Naast de bossen met het accent op natuur, worden dan nog onderscheiden:

- bossen waar het accent op natuur nevensgeschikt is aan andere accenten,
- bossen waar het accent op natuur ondergeschikt is aan andere accenten.

Opvallend is dat ook voor deze categorieën voor wat het beheer betreft randvoorwaarden worden gesteld, die voor wat de produktiefunctie van de bossen betreft, niet zonder negatieve gevolgen zullen blijven.

De vraag dringt zich op, of de sterk eenzijdige benadering zich wel verdraagt met het gestelde in de Nota Landelijke Gebieden, waar staat te lezen: "Het beheer wordt afgestemd op de meervoudige functies van het

bos" en welke de economische en sociale gevolgen hiervan zullen zijn voor de bosbouwsector. Ook rijst de vraag hoe het zal zijn met de sociale acceptatie van de beheersombuigingen en -beperkingen ten aanzien van bossen. De bereidheid van particulieren om in de bosbouw actief te blijven en de voor de samenleving zo belangrijke rol van kapitaalverschaffer te vervullen, kan wel eens sterk verminderen, met alle nadelige gevolgen van dien.

Al met al zijn er redenen genoeg voor de bosbouwsector om grondig aandacht aan deze beleidsvoornemens te besteden en hierop adequaat te reageren.

In nauwe samenhang met hetgeen ik over het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud heb opgemerkt, staat het in voorbereiding zijnde Meerjarenplan voor de bosbouw. Daarin zal voor wat de bosbouw betreft het in de Structuurschema's neergelegde beleid moeten worden uitgewerkt en onderling worden afgewogen.

Ik spreek de hoop uit dat in dit Meerjarenplan een door bosbouwdeskundigen duidelijke analyse wordt gegeven van de potentiële mogelijkheden van het Nederlandse bos, voor ogen hebbende dat slechts een op duurzaamheid, veelzijdigheid en op produktiviteit gerichte bosbouw voor ons houtarme land het enige bosbouwbeleid kan zijn. Het ware te wensen, dat het Meerjarenplan een dusdanige status krijgt dat het een regeringsstandpunt vertegenwoordigt en in dat opzicht gelijkwaardig is aan de status van een structuurschema.

Nog een enkele opmerking over de markt voor inlands hout in het najaar van 1981.

Zaaghout is na de stormen van de zeventiger jaren beperkt in aanbod; de prijzen zijn vast. Kisthout en profielverspanerhout is ruimer beschikbaar dan in 1980; de prijzen zullen hun vrij hoge niveau ook in 1982 kunnen behouden. Slijphout van groveden werd van 1980 op 1981 10 procent in prijs verlaagd. De afzet verliep door aanloopproblemen met de nieuwe machine van Parenco en door het faillissement van Van Gelder niet zonder problemen maar in zijn geheel kwantitatief toch

niet onbevredigend. Voor 1982 heeft Parenco, door te contracteren met een groot aantal kleine exploitanten, een verdere prijsverlaging van ca. 8% opgelegd. Deze ontwikkeling houdt voor de bouseigenaren in Nederland een ernstige bedreiging in en kan niet bijdragen tot het zeker stellen op termijn van de grondstofvoorziening van Parenco. De afzet van spaanplathout vertoonde in 1981 zowel in Nederland als in België en Duitsland stagnaties doordat de produktiecapaciteiten onderbezet waren. Doordat de handel tijdig initiatieven naar Scandinavië ontwikkelde konden belangrijke hoeveelheden celstofhout naar Zweden worden geëxporteerd en werd een ineenstorting van de markt voor spaanplathout en slijphout voorkomen.

De bouwmarkt heeft zijn dalende omvang doen voelen op de afzet van heipalen, beschoeiingspalen en dergelijke. De particuliere vraag naar – verduurzaamd – rondhout voor tuin en erf groeit verder en heeft een omvang die reeds moet liggen tussen 50 en 100.000 m³ per jaar. Ook toenemend is de vraag naar brandhout. Hoewel de schatting van het LEI over 1977 met 100.000 m³ aan de hoge kant lijkt, moet thans met een dergelijk verbruik worden gerekend nu men ook hier te lande met ruimteverwarming met hout is begonnen. Het aanbod van houtkachels haakt op die tendens in. Het geheel overziende zijn de prijzen voor palen en slijphout niét, die voor de overige sortimenten wél bevredigend.

In het kader van de bekorting van de studieduur aan de universiteiten en hogescholen werkt ook de Landbouwhogeschool aan herprogrammering van studieprogramma's. Ook de bosbouwopleiding ondergaat een herziening. Het voornemen bestaat de studieduur te reduceren tot vier jaar (de eerste fase) waarna ca. 30% kan doorgaan naar een tweede fase van ca. anderhalf jaar. Het ligt in de bedoeling dat de nieuwe programma's ingaan per september 1982.

Dames en heren, ik wens u voorts twee leerzame dagen toe en verklaar nu de najaarsvergadering voor geopend.

Verslag van de 57e najaarsvergadering

1 Opening

De voorzitter, A. J. van der Poel, opent de vergadering met het uitspreken van de najaarsrede. Aanwezig zijn 90 leden.

2 Notulen van de 55e voorjaarsvergadering

De notulencommissie, bestaande uit de heren J. J. Zuiderveen Borgesius, O. E. de Jongh, C. M. Mortier,

heeft de notulen van de 55e voorjaarsvergadering goedgekeurd.

De commissie wordt onder dankzegging gedechargeerd.

3 Benoeming notulencommissie

In de commissie ter verifiëring van de notulen van de 57e najaarsvergadering worden benoemd de heren W. M. J. den Boer, R. Kuipers en A. H. Schaafsma.

4 Ingekomen stukken en mededelingen

Sedert de voorjaarsvergadering traden de volgende leden tot de vereniging toe: F. G. Bevort, J. Buis, A. J. C. van Dijk, J. G. Groen, L. Jacobs, G. Jonkman, J. A. Kamerling, R. Kuipers, H. H. Posthuma, H. Six Dijkstra, A. J. M. Stikvoort, H. J. Uphof, mevr. I. M. van Vliet, B. A. Wolters.

Sedert de voorjaarsvergadering beëindigden de volgende leden hun lidmaatschap: L. J. van Dijk, P. H. Lamberts, Gemeente Tilburg (donateur), Kon. Ned. Papierfabrieken Maastricht (donateur).

Er ligt een voorstel van de redactiecommissie van het NBT om te komen tot een andere opbouw en samenstelling van het tijdschrift. Er zal hierover een gesprek plaatsvinden tussen de redactiecommissie en het bestuur.

De Forstverein für Nordrhein-Westfalen heeft met 50 leden een bezoek gebracht aan Nederland. Ons bestuur heeft de Forstverein een borrel aangeboden.

5 Vaststellen jaarverslag 1980

Het jaarverslag wordt vastgesteld.

6 Studentenlidmaatschap

Studenten in de bosbouw, van middelbare en hogere instellingen (MBCS, HBCS en LH) kunnen geen lid worden van onze vereniging. Wel kunnen zij deelnemen aan excursies, terwijl vele studenten een abonnement hebben op het NBT. Van studentenzijde is gevraagd of lidmaatschap van onze vereniging voor studenten mogelijk is. Het bestuur stelt de vergadering van dit verzoek op de hoogte. In de voorjaarsbijeenkomst zal het bestuur een voorstel met betrekking tot studentenlidmaatschap aan de vergadering voorleggen.

7 Vaststellen begroting 1982

Nadere toelichting:

- de externe activiteiten en het activiteitenfonds zijn voor 1982 samengevoegd;
- er is een post van f 4.000,- opgenomen voor een adresseermachine.

De vergadering keurt de begroting goed.

8 Mededelingen uit wetenschap en praktijk

Mevr. M. G. Goosen: middels een uitvoerige uitleg wordt een uiteenzetting gegeven van de activiteiten van de redactiecommissie in het afgelopen jaar. Tevens werd de wens van de redactiecommissie geuit om met ons tijdschrift, wel of niet aangepast, meer naar buiten te treden. Hierover is overleg gaande met het bestuur. Het ligt in de bedoeling een uitgewerkt voorstel in 1982 aan de ledenvergadering voor te leggen.

D. de Groot: door het Staatsbosbeheer is een voorlichtingsfilm gemaakt over de bestrijding van de iepenziekte. Deze film is op aanvraag te leen.

9 Voorstellen voorjaarsbijeenkomst

Activiteitencommissie:

Historie van het Nederlandse bos, tevens bezoek aan Groeneveld.

Idem:

Bezoek aan Noord-Frankrijk: loofbossen.

D. Sikkel:

Bezoek aan Noordzee-eilanden, bv. Texel. Het bekijken van een stuk pionierswerk.

10 Rondvraag

J. W. H. van der Krol: er wordt te weinig gebruik gemaakt van de Beschikking Bosbijdragen. Dit gebrek aan interesse is funest voor ons bos, terwijl tevens het gevaar bestaat dat voor de Beschikking minder geld beschikbaar komt.

H. A. van der Meiden is van mening dat het gewenst is de agenda van de ledenvergadering middels enkele discussie-onderwerpen meer inhoud te geven. Hierop wordt door de vergadering en het bestuur positief gereageerd.

11 Sluiting

De voorzitter sluit om 11.00 uur de vergadering.